

Kennari/ar: Tómas Davíð Ibsen Tómasson

Skammstöfun: TDT

Áfangalýsing:

Í þessum áfanga eru valin tímabil og svið fjölþættrar menningar kannaðar. Skoðað verður menningu út frá myndlist, byggingarlist, bókmenntum, heimspeki, lifnaðarháttum og hugarfars þess tíma. Fjallað verður fjallað skipulega um hin ýmsu samfélög sem mótað hafa vestræna menningu og munu nemendur kynna þeim samfélögum og hugmyndum sem hafa mótað okkar skilning á menningu, fegurðargildi, trú, lífsýn og gildismat. Munu nemendur kynna gildismati, lifnaðarháttum og stöðu kynjanna á öðrum tíma og bera saman við samfélagið á okkar tímum. Gert er ráð fyrir að að jafnaði sé staldrað við og skipulega rætt um aðferðir, eðli heimilda og tengsl efnispátta.

Notast verður við skilamöppu þar sem nemendur svara spurningum í tíma eftir hvern fyrirlestur og safna þeim saman í skilamöppuna ásamt tímalínunum sem þau skila í lok annar. Einnig verða umræður í tíma um efni áfangans og túlkun á því. Nemendur munu lesa ævisögu á önninni og vinna upp úr henni samantekt.

Einnig verður unnið heimildaverkefni þar sem nemendur munu kynna sér listmálar og öðlast dýpri skilning á honum og verkefnum hans. Við flutning verkefna er lagt til að nemendur noti frumlegar leiðir til þess að koma efninu til skila.

Við upphaf annarinnar munu nemendur velja sér eitt viðfangsefni sem þau fylgjast sérstaklega vel með í gegnum áfangann og fjalla að lokum um það viðfangsefni og þróun þess í munnlega prófinu undir lok áfangans.

Þekking, leikni og hæfni

Þekkingarviðmið:

Nemandi afli sér þekkingar og skilnings á:

- Helstu þáttum í mótun vestrænnar menningar frá fornöld fram á 19. öld
- Orsökum þeirra og áhrifum á framvindun mála.
- Heimildaöflun
- Kynna ákveðið viðfangsefni sem byggir á ítarlegri heimildaöflun

Leikniviðmið:

Nemandi skal hafa öðlast leikni í:

- Færa rök fyrir máli sínu
- Nota heimildaskrá
- Skrifa fræðilega texta
- Geti lýst aðstæðum á tilteknum tíma og rakið atburðarás í stórum dráttum
- Skýra helstu viðburði viðfangsefnisins
- Geri greinarmun á staðreynd og túlkun
- Dragi sjálfur ályktanir og taki afstöðu til mála
- Að flytja af nokkru öryggi endursagnir, kynningar og lýsingar á tilteknum málefnum

Hæfniviðmið:

Nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- Kynna fræðilegt efni á viðeigandi hátt
- Fært rök fyrir niðurstöðum
- Geri sér grein fyrir orsakir og afleiðingar
- Geti rakið þróunarferli einhvers þjóðfélagsþáttar s.s. hugmyndar, atvinnuvegar, menningarsvæði
- Tengt atburði menningasögunnar við okkar tíma
- Geti sýnt kunnáttu sína í ljósu og samfelldu mál.

Námsefni:

Kennslubók: **Þættir úr menningarsögu** eftir Heiðrúnu Geirsdóttur, Jón Gunnar Þorsteinsson og Margréti Gunnarsdóttur. Vefheimildir, bækur á bókasafni.

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

Vika	Námsefni (kennslubók)	Verkefni og próf
1 (3. – 7. jan)	Kynning á áfanga	Umræður
2 (10. – 14. jan)	1. Samfélag, upphaf heimspeki og sjálfsmyn Grikkja 2. Daglegt líf í Grikklandi	
3 (17. – 21. jan)	3. Heimspeki og listir	Skilaverkefni
4 (24. – 28. jan)	4. Hellenisminn breiðist út 5. Menning í Róm	
5 (31. jan – 4. feb)	6. Keisarátíminn í Róm 7. Daglegt líf í Róm	Umræður
6 (7. – 11. feb)		Próf 1

		Skilaverkefni
7 (14. – 18. feb)		Ævisöguverkefni
8 (21. – 25. feb)		Ævisöguverkefni
9 (28. feb – 4. mars)	8. Upphaf kristni 9. Karlamagnús, háskólar og Mikligarður	Skil á ævisöguverkefni
10 (7. – 11. mars)	10. Islam og krossferðir 11. Endurreisn, listin, einstaklingurinn	
11 (14. – 18. mars)	12. Barokk, einvaldar, hirðlíf 13. Holland á 17. öld	
12 (21. – 25. mars)		Skilaverkefni Próf 2
13 (28. mars – 1. apr)		Heimildaverkefni - listmálari
14 (4. – 8. apr)	14. Öld óhófs og upplýsingar 15. Umbrotatími í mannlífi og listum	Umræður
15 (18. – 22. apr)		Munnlegt próf
16 (25.– 29. apr)	Skilaverkefni	Verkefni
17 (2. – 6. maí)	Lok áfanga og skrap	

Sérreglur áfangans:

Nemendur skulu skila verkefnum á réttum tíma. Ef nemandi getur ekki skilað/flutt verkefni á réttum tíma skal sá hinn sami hafa samband við kennara og greina honum frá ástæðum áður en skilafrestur rennur út. Sein skil geta dregið niður einkunn verkefnisins. Nemendur fæddir 2002 og fyrr geta samið við kennara um þátttöku og viðveru. Mæting og þátttaka er forsenda skilamöppunnar. Ætlast er til að nemendur taki þátt í verkefnaflutningi og skilum, auk þess sem þeir hlusti á verkefni annarra. Í hópvinnu flytur allur hópurinn svo sitt verkefni.

Námsmat:

Námsmat	Lýsing	Vægi
Skilamappa	Spurningar, tímaásar og leiðréttingar	20%
Heimildaverkefni	Unnið með texta og heimildir í bókum og á netinu	10%
Próf	Skrifleg og munnlegt próf	30%
Ævisöguverkefni	Stutt samantekt	15%

Verkefni	Fjölbreytt verkefni og námsmat	25%
----------	--------------------------------	-----

Kennsluáætlun er gerð með fyrirvara um breytingar.

3. janúar 2022 Tómas Davíð Ibsen Tómasson